

Лобич Саг

БРОЈ
10Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 26 фебруар 1939

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVI

Од недеље до недеље кроз варош Нови Сад

× Величавствени споменик Витешком Краљу Ујединитељу Александру Првом подићи ће се у Новом Саду из добровољних прилога, који ће се прикупљати по целој Дунавској бановини. Тај предлог је пао приликом дискусије бавовинског буџета.

× Соколско друштво приредило је успелу академију соколске деце. Деца су том приликом, поред соколског одела, била одевена и у лепу и шаролику народну ношњу.

× Становници са чевејских салаша, аграрни интересенти и занатлије посетили су председника општине г. Косту Миросављевића и изложили поједане важне потребе делова града у којима живе.

× На збору наставника гимнастике из целе Дунавске бановине, прихваћен је предлог г. Павла Ивића, да се у току ове године у Новом Саду одржи велика гимнастичка приредба у којој ће суделовати средњошколци из целе бановине.

× Обласни одбор Аероклуба „Наша крила“, изабрао је нову управу, под председништвом г. Јакова Ђорђевића.

× Већа депутација чланова Савеза српских земљорадничких задруга из Новог Сада посетила је министра пољопривреде г. Николу Бешлића. Они су честитали министру нов положај и замолили га, да се заузима за унапређење пољопривреде у Војводини.

× Задружна школа земљорадничких задруга завршила је серију зимских течајева. У току летње сезоне рад ће се продужити у седиштима земљорадничких задруга.

× Подизању дома Инжењерске коморе приступиће се у блиској будућности, како је то на недавно одржаној скупштини коморе одлучено. Град је за овај дом доделио комори градилиште у улици Цара Николаја.

× Због неизлечиве болести, браварски радник Андрија Бохачек из Руске улице бацао се под воз, који је долазио из Старог Футога и на месту остао мртав.

× Фамовни Рада Марић, о коме се већ много писало, осуђен је од Окружног суда на десет месеци затвора, због гнусних злочина извршених над малолетним девојчицама.

× Карневалска свечаност у Петроварадину ове године је вавредно успела. Први пут, откако се приређују такве свечаности, принц Карневала је сам прешао у Нови Сад и прошетом се новосадским улицама.

Министар просвете г. Стеван Ђирић за модернизовање и јачање просвете

Доласком нове владе и нове Народне скупштине, код нас се много шта изменило. Осећа се нов, појачан елан за конструктиван и плодоносан рад. Председник владе и његови сарадници, а и сами народни посланици, обузети су великом вољом за рад и желе да унесу у државно пословање већу живост ради постизања што кориснијих, значајнијих и за целу нашу народну заједницу потребних резултата на свима пољима јавне радности.

Да је тако, доказао нам је и министар просвете г. Стеван Ђирић својим занимљивим и карактеристичним експозеом који је ове недеље одржао на седници Финансиског одбора Народне скупштине. Он је нагласио у своме говору потребу што јачег модернизовања и проширења народне просвете и тај свој предлог је поткрепио сважним, логичним аргументима. Из његовог значајног експозеа се јасно види, да је госп. Ђирић свестрано образован и спреман човек и да има пуно смисла и љубави за равне важне проблеме који интересују цео наш народ.

У свом експозеу, г. Стеван Ђирић је навео стање које данас постоји на пољу наше просвете, изгласивши да је у нашој просвети за последњих 20 година постигнут огроман успех. Затим је рекао:

— Из статистике о буџетима види се јасно да је, одмах по Ослобођењу, буџет министарства просвете био у половину мањи него садашњи буџетски пројект. Али за народно просвећивање не треба жалити издатке. И данашњи трошкови су још сувише неважни за потпуно удовољавање важним просветним потребама нашег, културно још прилично запуштеног, народа.

Г. Ђирић је истакао хитну потребу подизања већег броја школских зграда и постављање већег броја нових наставника по средњим и основним школама. Он је против отварања нових гимназија. Налази да је штета и даље отварања гимназије, када дипломирани студенти правног и филозофског факултета годинама чекају на место. Министар г. Ђирић је за отварање што већег броја грађанских школа. Те грађанске школе треба да дају добре, честите, образоване и за живот довољно наоружане грађане, што је важно нарочито за наш привредни живот.

Говорник је затим апеловао

на све народне посланике, да се убудуће искрено и истински залажу код народа и код њега развијају што више љубав и жељу за оснивањем што већег броја грађанских школа. Потом је г. Ђирић указао на непогодни однос који влада између броја женских и мушких ученика у учитељским школама. Равије је у тим школама било две трећине женских, а једна трећина мушких ученика. Министарство просвете је предузело све мере да спречи даљи велики прилив женских ученика, па је то стање данас већ донекле поправљено. Постоји велики недостатак у младим учитељским снагама. Мало има учитеља.

После тога, министар госп. Ђирић је најодлучивије побијао наводе с извесне стране, да су Југославији непотребна три универзитета. Он је рекао при томе:

— Народног генија не треба спутавати у просветном развоју његовом и ја ћу чинити крајње напоре, да се наши универзитети што више унапреде, да им се створе услови за што успешнији рад, па да постану не само расадници спремних и културних људи, него и достојни претставници наше науке у реду држава европске културне заједнице!

Дотичући се питања подизања универзитетских зграда, г. Ђирић вели да ће загребачком универзитету изићи у пуној мери у сусрет.

На крају је наш министар просвете изложио стање народних библиотека и говорио о субвенцијама народним позориштима, одбијајући приговоре да су нам позоришта непотребна. Не треба заборавити, да се по позориштима у страном свету цени наш културни ниво.

Експозе министра просвете г. Стевана Ђирића је од свију присутних чланова скупштинског Финансиског одбора саслушан са највећом пажњом и одобравањем. После опсежне дискусије, буџет министарства просвете за 1939/1940 годину је изгласан.

Ми смо уверени, познавајући извршне квалитете и способности министра госп. Ђирића на свима местима, где је истински водно борбу за интересе целине, да ће он и сада, на свом високом положају, пуном и тешке одговорности, успети да спроведе многе важне и корисне реформе на пољу унапређења народне просвете, као што је то и раније чинио.

Од недеље до недеље кроз Дунавску бановину

× За новог банског већника бачко-паланачког среза наименован је г. Станко Протић, економ из Товаришева.

× Предлог бавовинског буџета за 1939/40 предвиђа расходе и приходе у уравниојеном износу од 202.125.163 динара.

× У Панчеву је умро румунски православни парох, који је већ годинама био без иједног верника, али је зато ипак уредно одржавао богослужења у румунској цркви.

× Сељак Рада Попов-Жикелић из Госпођинаца, пошто је продавао неколико пута исту земљу и новац пропио, обесио се овак дана.

× Суботичка полиција је ухапсила надничара Јосипа Дрњића који је младој Нади Филиповић дао „љубавни напиток“ да „истерва из ње љубав“. Напитак је био неки јак отров, од кога се сада цело девојчино тело почело да кочи.

× Стег скаута у Старом Футогу приредио је веома успелу свесловенско вече.

× Дванаестогодишњи Иван Хенц из банатског села Гаја, из обести, ранио је девојчицу Наду Милетић и нанео јој ножем тешке и смртоносне повреде по грудима.

× Петровградски надничар Илија Јужас није могао дуже времена да нађе посла. Видећи да ће гладовати, за последња четири динара купио је мачу соду и отровао се. Оставио је дирљиво опроштајно писмо за власти.

× У Петровграду је основан шаховски клуб. За председника клуба је изабран градски физик, г. др. Каменко Алексић.

× Две пиљарице из Суботице осушене су на по 15.000 динара казне за многоструко фалсификовање животних намирница. Ове су фалсификовале млеко, мед и ситну паприку.

× Јака и опасна епидемија кивавице и грипа избила је у неким селима Барање. Око 50% становника Змајевца, Батине и Суве су тешко оболели од грипа и налазе се у постелима.

× Због лепе суботичке играчце Видосаве Никифоровић на једном балу у Суботици, дошло је до кржаве и опште туче између младића, који су се сви ватрено удварали Видосави. Полиција је учеснике туче осудила на више дана затвора и осетне новчане казне.

× Пијави кочијаш Михаљ Божоки из Мартовоша, пао је међу уплашене коње која су га дуже времена вукли и потпуно измрцварили.

ШТА ПИШЕ ЧИТАЛАЦ?

Једна хитна потреба становника Адамовићевог насеља

„Док се за центар нашег града много чини у последње време, и док наши суграђани у средишту вароши уживију сва права и бенефиције, ми једни „телепаши“ имамо доста мука да носимо. Не желим да говорим о некалдрмисаним путевима и улицама и другим великим недаћама, од којих ми патимо већ годинама, али бих желео да укаже и на једно крупно зло, које би најхитније требало отклонити.

Адамовићево насеље, на коме живе неколико хиљада вредних и честитих Новосађана, нема ни једне јавне телефонске станице. Чињени су кораци у том погледу код надлежних, али до сада није било никаквог резултата. А треба само помислити на ово:

Како може један велики, напредан и густо настањен крај центра Дунавске бановине да буде без иједне јавне телефонске кабине? То је заиста апсурд, какав се не може наћи ни у једној другој вароши у Југославији! Замислите само шта би се десило, кад би у некој кући избио велики пожар, па треба хитно обавестити пожарну чету о томе? Могао би читав низ кућа на Адамовићевом насељу да изгори, док би, иначе брзи и ваљани, ватрогасци стигли да локализују пожар. Или друга ствар: деси се неки злочин, туча, покушај самоубиства или друга нека несрећа, хитна је лекарска или полицијска помоћ, али док се то јави, трагедија може да буде већ окончана.

Крајње би време било, да се надлежни постарају и подигну бар једну јавну телефонску станицу на Адамовићевом насељу, на згодном, приступачном месту за све становнике насеља. То не значи никакав велики и страхан издатак, а подизање телефонске станице би пружио тамошњим људима умирење и они би се у правима са осталим новосадским грађанима још више изједначили“.

Кад се и часовници замарају

„Ми Новосађани смо, доиста, мало чудни људи. И не мало алкави, немарни и сувише флегматични у многом погледу. Ево, једног доказа за то.

О часовницима који су постављени на јавним местима по нашем граду, а који показују у исто доба разво време, „Нови Сад“ је већ доста писао, па ипак није ништа помогло све то, јер стање се ни до данас није ниуколико поправило. Свет је навикао већ да на сваком црквеном торњу види друкчије време и мирна Бачка.

Али најновија мода је сада у вези са јавним часовницима ова: чешће се дешава да часовници на неким црквеним торњевима заставу, не раде и упорно показују исто време навесно доба дана. Има опет часовника по већим улицама Новог Сада, на које је свет навикао, нарочито изнад сајцајских радњи, а који ипак најтачније показују средњевеовско време. И ту су се часовници у по-

следње време „пролећили“, уморни су постали некако, не ради им се, као и многим нашим суграђанима, воторним беспосличарима.

Недавно је ова тешка болест умора захватила и велики часовник, који виси у холу главне поштанске зграде. Данима је тај часовник показивао четврт до девет часова. После тога, скинут је са своје гвоздене шипке и многобројни посетиоци су одахнули, говорећи:

— Оправиће га!

И многи су били као шугави без тога часовника на пошти, који важи ипак као најтачнији часовник у нашем граду и мерило је за пословни свет, као и приватна лица, која се морају да равнају тачно на минут, кад је реч о неком важном послу, путовању, конференцији или томе слично.

Часовник на пошти опет ради. Вредно тачно и, верујемо, да се за дуго неће заморити...

УКРАЈИНА

(Наставак)

Друго питање: имају ли „украјинци“ свој посебан језик?

— добија исти одговор не! Корен и највећи број малоруских речи у језику су руски. Малоруси имају своје посебно наречје, као што је то случај и код германског, англо-саксонског, латинских и других народа. И ни један од тих народа никада неће због свог наречја признати себе посебним, а још мање неким другим народом. Па такав је случај и данас у широким народним масама малоруса. Они знају, познају и признају своју матицу, без обзира на држање заблуделих појединаца своје градске интелигенције.

У другој половини XIX столећа извесни малоруски литерати почели су да пишу и својим посебним малоруским наречјем и тако је почео да се „формира украјински језик“. И то су чинили само извесни појединци. Но велики малоруски књижевник Тарас Шевченко највећи део својих сјајних дела написао је на руском књижевном језику, а само један и незнатан мањи број својих дела са посебним малоруским нагласком. Зашто? Знао је велики и генијални писац, да девет десетина малоруског сеоског народа говори, схвата и разуме само руски језик без малоруског литерарног наречја. Ето, зато је и он писао тим, малоруским масама најближим језиком.

И као што је било у ово време, тако је то још и данас. Сељаци, „крстјани“, великоруси, који живе у својим „избама“ врло лако се и добро споразумевају са својом браћом сељацима малорусима који живе у својим „хатама“. И обратно. Литерарним малоруским, у овом случају „украјинским“ језиком служи се само један незнатан део малоруске градске интелигенције код које се родила и одржава идеја „самосталне украјине“. Ето, тако стоји са питањем самосталног „украјинског“ језика.

А сада да видимо како стоји и са трећим питањем: Која је вера тога „народа“? Одговарамо: Малоруси су од примања православља пре 950 године били и остали вере православне. У срцу малорусије, у граду Кијеву, пре 950 година руски књаз Владимир заједно са целим руским народом, у овом случају у првом реду са малорусима, примио је православље. И од тада тако је то остало за огромну већину малоруског народа и који живи данас у Украјини, Бесарабији и преко кар-

патских превоја у чешко-словачкој. Онај део малоруса који се данас налази у Галицији и Буковини, над којим владају Пољаци у једном своме делу исповеда Унијатску, или боље речено, грчко католичку веру.

Када су се цркве поделиле на Источну и Западну настала је међу њима не само нетрпељивост већ и борба. У тој борби Западна црква је настојала свим средствима да прошири своју власт. Притисак феудалаца, племства и владара као „заштитника“ вере чинили су своје. А где то није успело, онде се радило и новцем. Тако је мункачевски епископ Василије Тарасовић први, а одмах за њим, касније и епископ Партеније 1654 године, без знања своје пастве и само у споразуму са малим бројем свештеника примио унију у признао римског папу за главу цркве. Остали малоруси остадоше, поред свих прогона, верни вери својих отаца — православљу.

Јесу ли и када имали своју самосталну и формирану државу?

Као и код племена других народа и Малоруси су у прво време живели у племенској заједници која се развила из међусобног одрођавања феудалаца. Господар феуда, „Памешчик“ био је старшина свег насеља на својем феуду, а „Кристјани“, сељаци његове слуге и поданици, ако би се смели тако изразити. Доцнијим формирањем кроз векове и узимањем учешћа у разним борбама и ратовима, дошло је до назива војничко-ратничког карактера „капетан“ и „пуковник“, који су опет на својим „територијама“ били не само војнички заповедници, већ и претставници ондашње примитивне цивилне власти. Доцнијим развојем и развијањем цивилне власти дошло је до административних јединица под именом „Жупа“. Шеф такве јединице био је „Жупан“ од пољске речи „пан“ што значи „господин“, који су назив пренели собом и Срби и употребљавали га кроз векове до данашњих дана.

Када се народ осетио угроженим од својих суседа или завојевача, онда су се жупе уједињавале у заједнице одбране и заштите својих интереса и жупани, пуковници и капетани са народом бирали вођу одбране која је добила име „Хетман“. Назив Хетман има чисто војнички карактер и значај главнокомандујућег. То историско име остало је и до данашњег дана, а како је поникло у редовним ратника-козака запорожаца то се код њих и култивисало до сте-

пена, да су „хетмани“ у миру постојали и једна врста цивилних господара и владара над свим жупама.

Историја се малоруса развијала као и код других народа. Жупани су се често међусобно борили, а некад и у заједницама једних против других. А било је и случајева када су под вођством „Хетмана“ водили борбе и против своје браће великоруса и белоруса. У таквим приликама они би проглашавали своје отцепљење од заједнице другог дела Русије те се проглашавали „самосталном“ државом. Познати су и случајеви, када су малоруси тако формирану своју „државу“ проглашавали и републиком. Према томе, имали су и своју самосталну државу, Али све те „самосталне“ малоруске државе имале су фрагментарни карактер у историји руског народа. Оне нису никада биле резултат жеља, потреба и воље малоруских маса, већ незадовољства и издајства равних „хетмана“. Потсећамо на случај Мазепе. А таквих је случајева било, жалост, више.

Самосталне малоруске државе биле су увек краткога века. Маса, гоњена инстинктом одржања и потребе заједнице са осталом својом браћом, увек су тражиле и бориле се за ту заједницу са осталим русима, те су зато и биле те „самосталне“ државе малоруса краткога века.

Због огромног пространства руске државне територије, примитивне организације државе и исте такве администрације, непостојања сталних и уређених војничких формација и скоро никаквих саобраћајних сретстава, такве „буне“ и „самосталне државе“, кнежевства и хетманата могли су да егзистирају и деценијама. Но увек је њихов крај био, да су се било добровољно, било угушењем враћали матици руске државе. У том међувремену владари и хетмани су управљали побуњеном територијом, закључивали савезе и водили ратове са другима. У таквој једној привлици још у XIV веку један део малоруса са ове стране карпатских превоја потпао је под власт Мађара а у Галицији и Буковини под власт Пољске да галициски и буковински малоруси 1772 године падну у друго и ново ропство Аустрије у коме су остали до 1918 године...

То је све трајало до Перејаславске скупштине Малоруса од 8 јануара 1654 године. Том приликом Хетман Богдан Хмельницки, предлажући да се врате у састав остале своје браће руса, одржао је следећи говор:

„Господо, пуковници, козачке поглавице, капетани и сва војско запорошка и сви православни Хришћани!

Снима нама познато је, како нас је Бог ослободио из руку непријатеља, који су гонили цркву Божју и вређали цело Хришћанство нашег источног православља, да већ шест година живимо без Господара у нашој земљи, у непрекидним биткама и крвопролићима, с гонитељима и непријатељима нашим, који су хтели да искорене нашу цркву Божју, да се име РУСКО не помиње у земљи нашој, да нам је, господо, снима досадало и да смо најзад увидели да не можемо да живимо без Цара. Тога ради скупила се данас скупштина приступачна целом народу, да би заједно с нама изабрали Го-

сподара од четворице, којег ни хоће. Први је цар турски, који нас је много пута преко својих посланика позивао под своје окриље; други је кримски Хан; трећи краљ пољски, који би нас још и сад, само ако хоћемо, примио с пређашњом наклоношћу; четврти је православне велике Русије Господар Цар и велики кнез Алексеје Михајловић, самодржац целе Русије, кога ми већ шест година нашим непрестаним молбама молимо за нас: иваберите кога хоћете. Цар турски је неверник; сви знате како наша браћа православни Хришћани Грци трпе ала и како су угнетени од безбожника. Кримски Хан такође је неверник, од кога смо примивши га по невољи у друштво, неизмерно ала поднели. Какво ropство, какво немилостиво проливање хришћанске крви од угњетавања пољских панова, — најне потребно ником од вас да говорим; ви сте сами видели, да су много више уважавали Јевреје и псе, него нас Хришћане. А православни хришћански велики Господар Цар источни с нама је једне исте благочестиве грчке вере, једног исповедања, један део тела православне цркве, велике Русије, којој је поглавар Исус Христос. Тај велики Господар Хришћански, сажаливши се на велике муке православне цркве у нашој Малој Русији, на шестогодишње наше непрекидне молбе, досад неуважене, сад је милостиво склонив своје царско лице к нама и изволео нам с царском милостиво послати своје доглавнике, кога ако усрдно љубимо, осим његових царских високих руку бољег уточишта не треба да тражимо. Ако се ко не слаже с нама, нека иде слободно којим хоће путем“.

„На ове речи цео народ повика: Волимо под царем источно православним“.

Шта се из тога документа види? Прво, да су малоруси и онда као и раније били „источнога православља...“, и друго, — да су гонитељи и непријатељи — малоруса — хтели да се име руско не помиње у земљи нашој...“ — па зато са овим и завршујемо ово четврто питање.

(Наставиће се.)

Једна жалосна слика

Неколико „цветића“ из „букета“ данашњих омладинаца

Већ смо огуглали, слушајући како је извештај део наших омладинаца данас у сваком погледу негативан. Број малолетних злочинаца из дана у дан расте, број дечака који праве испаде, које су раније правили само одрасли, па и број ових фантаста, зелених жутокљунаца, који одлутају у свет „да доживе давне авантуре“, необично је велик. Не прође скоро ни недељу дана, а да не чујемо за језиве и страшне случајеве, у којима су главни актери малолетни дечаки, најчешће баш они из „бољих“ кућа и ученици средњих школа.

Пре неки дан, два малолетна мангупа, Драган Р. и Стеван М., извршили су у Жеднику прави, озбиљан разбојнички напад на једног снажног и одраслог човека, поседника г. Автова Вукманова. У једној усамљеној улици, ова два млада злочинца су у заседи дочекали Вукманова. Један од њих му је пришао са леђа и дебелом гвозденим шипком тако снажно опалио несрећног поседника по глави, да је овај пао окрвављен на земљу. Немоћан због болова да се брани, Вукманов је морао да отрпн да му смели и безобзирни дечаки цепном марамицом запуше уста, да не би дозивао у помоћ.

Невероватно хитро и вешто, извукли су ови жутокљунци

разбојници Вукманову новчаник са великом сумом новаца. Затим су побегли. Жандармерија је младе бандите ухапсила и они су признали, да су од поседника узели свега 420 динара. Међутим, сам оштећени тврди да је у новчанику имао око 2000 динара. Малолетни разбојници биће предати суду за малолетнике.

Друга два „цвета“ из „букета“ наших данашњих омладинаца. Опет два малолетника из Старог Бечеја играју у овој злочинској афери главну улогу. Жандармерија је пре неколико дана ухапсила два ученика средње школе, који су признали да су данима пљачкали многе трговине и занатске радње у Старом Бечеју. Код њих крадена роба није пронађена, јер су се, као искусни, прави допови, постарали да благовремено дропаду преко Јатака свој плен. Новац за украдене ствари, које

су продавали у бесцење, потрошили су на биоскоп, стрипове и друге пасије које заносе данашње „давне и идеалне“ омладинце!

Још један карактеристичан случај. Пред окружним судом у Сомбору, одговарао је малолетни средњешколац М. Н., што је за време вежбања у соколани тако снажно ударио ногом у трбух свога дуга у свађи, да је, овај услед тешких повреда, ускоро умро у болници.

Суд је овог зверски расположеног малолетног садисту осудио на осам месеци строгог затвора. Апелациони суд је ту пресуду потврдио, а сада је и Касаација донела потврду пресуде. Малолетни убица ће имати осам месеци да испашта за своје језиво, бездушно дело.

Ето, драги читаоци, неколико „цветова“ из тог нашег једног, мизерног омладинског „букета“.

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник присуствује помену Папи Пију XI.

Хоће ли Нови Сад, најзад, добити лепши изглед?

Корисни и опсежни планови који треба ускоро да се остваре

„Нови Сад“ је недавно, већ у више махова, опширно писао о потреби даљег, интензивнијег уређивања и улепшавања нашег града, јер постоје још безбројни недостаци у погледу улица, канализације, путева и асфалтирања. Те недостатке треба што хитније уклонити и тако омогућити да Нови Сад, центар Дунавске бановине, заиста добије онај изглед који му с правом приличи.

Није ту реч само о естетским обзирима. Важније још за целокупно наше грађанство то, да се наша варош у сваком погледу уреди тако, да личи на праву, велику и модерну варош, а не да има полу варошко, а полу сеоско обележје. Јер неке улице ван центра и на периферији Новог Сада, са својим благом, рупчагама и скров запустеним тротоарима, заиста више потсећају на село, него на варош.

И у погледу канализације треба нешто више учинити, него што се до сада чинило. Најзад, изгледа, ипак, да ће се давнашње жеље и потребе Новосађана испунити у блиској будућности. Тако нам бар обећавају обавештења која смо добили о новим радовима, које је предузела за рано пролеће Градска управа у нашем граду. У Градском техничком звању

се сада грозничаво врше припреме за те конструктивне комуналне радове и, по свима знацима судећи, Нови Сад ће до маја или јуна месеца имати сасвим друкчији лик, биће уређенији, модернији и наравно, много хигијенскији и практичнији за обављање свакодневних животних манифестација наших суграђана.

Према нашим информацијама, град ће ускоро подићи један већи зајам, који би се искључиво употребио за уређење скров запустених, неуредних и од блата и прашине прљавих тротоара на Малом Лиману. Тај нови крај Новог Сада, заиста, није заслужио да има такве ружне улице, које потсећају на најнеуредније улице у неком малом забаченом селу. Гротескан је контраст који постоји већ годинама између тих тротоара без асфалта и цигала и раскошних, великих и модерних грађевина, које су грађене после рата.

Изгледа, да сада наши градски функционери најозбиљније желе да исправе то пропуштање, те грешке на штету најновијег краја Новог Сада и обећавају, да ће се у пролеће све улице на Малом Лиману лепо асфалтирати. То иначе ново и отмено предграђе добиће сасвим нов, диван изглед.

Већ сада су у току опсежнији радови на уређивању канализационе мреже у неким већим и важнијим новосадским улицама. Нове канализационе цеве се сада већ увелико постављају од Гајеве па све до Поштанске улице.

Одавно је позната ствар — и доса смо слушали јадиковања о тој ствари — да је крај око Житног трга, улице Војводе Шупљикца, Краљевина Марка, Словачке и још неких мањих улица у том крају, до данас био до крајности запустев. За време великих пљускова, провала облака или топлење већих маса снега, у тим улицама су се стварале читаве реке и језера, да су људи комотно могли и чамцима пловити по том несрећном новосадском предграђу.

Тој аномалији ће сада Градска управа такође брзо учинити крај. Чим се заврше канализациони радови у поменутиим улицама, приступиће се изграђивању нове канализационе мреже у Војводе Шупљикца (ова је улица највише страдала од поплава) Масариковој улици и целом крају око трга Светог Јована.

Према свему изгледу, да је наша Градска управа сасвим озбиљно и најинтензивније продужила са остварањем свог великог конструктивног плана за уређење и знатно улепшавање наше вароши. Та мера и ти послови заслужују свако признање и Новосађани се могу радовати, што ће отада имати ипак лепши уређенији и модернији град него доскора.

БЕСЕЛИ ВОЈВОЂАНИ...

— Најновији наш рекорд: 39 забава за једну ноћ! —

Наш лист се већ у више махова позабавио балском сезоном у Новом Саду и Војводини. И при томе је констатовано, да ми Војвођани заиста не оскудевамо у весељу и мајстори смо за приређивање равних разонода, забава и балова. Наш свет воли забаве, нарочито у зимско доба и младо и старо хита да што чешће учествује у таквим веселим, ведрим, а кат кад и бурним приредбама.

То је утешна појава. Кад се толике забаве приређују, то је за све нас сигуран знак да нам добро иде, да је доба опасних криза прошло, да је настала, ипак, извесна конјунктура и свет, већином, не живи толико повучено и скромно, како то неки наши песимисти тврде.

Али постоји једна наша народна пословица: што је много, није слатко. И рекорд који је ове зиме постигнут у неким већим војвођанским градовима, потврђује оправданост ове пословице. Претерано уживање и сувише забављање, играње до бесвести, скопчано скоро увек са обесним пијанчењем, не служи ни здрављу а ни материјалном благостању многих људи.

Завидан рекорд на пољу приређивања балова ове зиме постигла је недавно Суботица. Само за једне вече, прошле суботе, у разним крајевима тог нашег великог, богатог и напредног града на северу, приређено је 39 забава, балова, игра-

ки и којекаквих других весеља. Рекордна цифра, на којој све остале војвођанске вароши могу искрено позавидети Суботици.

Рекорд су одвели у Суботици овога пута аравжери такозваних „кромпир-балова“. У свима већим крчмама, на периферији, било је тих „кромпир-балова“. Играло се, певало, пило се све у шеснаст, а што је у таквим приликама неизоставно, и свађало се и тукло, па се и крв проливала. Полиција је имала пуне руке посла, па иако је суботичка полиција савршено организована и има велика број органа за чување јавне безбедности и реда, једни полицајци ипак нису стигли да свуда по баловима направе реда.

Весела је наша Војводина! То нам је сада суботичка раздрагана, ведрост и сувише весела публика на сјајан начин доказала, достигавши рекордан број у баловима само за једно вече. То значи, да је код нас Војвођана све потаман и велики је грашник или циник онај, који тврди, да су настала опет тешка времена кризе, да је све скупо и да се више човеку не да живети... Кад се има новаца за балове, играчке, пијанке и доста беса и расположења за крваве туче, ту нема кризе, ту влада ипак извесно благостање. И човек, кад о свему томе мало дубље промисли, долази до закључка, да ово весеље и одлично расположење нас Војвођана има, као и медаља две стране: светлу и тамну. Светла страна је у томе што се сви ми радујемо, кад видимо да је наш свет расположен и да обилно приређује и посеђује забаве, јер то нас умирује, пошто служи као доказ материјалног благостања и социјалне сигурности већине грађана.

Тамна страна медаље је у томе, што су забаве рђава и штетна прилика за ширење алкохолизма, за распаљивање мрачних инстинката и воље за снагом и тучом, па и за многе друге пороке. И наше је скромно мишљење да не би било баш згорег да се ти балови мало и редуцирају, а људи да се умере у претераном весељењу по баловима и играчкама.

Једно природно сретство противу грипе

При пуном признању синтетичких, вештачким путем справљених лекова, модерна медицина је ипак, нарочито у Немачкој, свесна да су средства која природа у свом сунчаном лабораторијуму спрема и људима готове даје у руке, много повољнија за организам од лекова прављених хемијским путем.

Зато нас и не чуди што је понова природан производ кинина нашао веома распрострањену примену у сузбијању грипе. Пре свега дејствује у потребној дози узет (02 грама дневно) невероватно сигурно као прехрана. Он садржи све услове које захтевамо од једног правог народног лека, дејствује без икаквог штетног споредног дејства, свакоме је приступачан без нарочитог лекарског упутства,

лако се узима а при томе је невероватно јевтин.

Да је дејство кинина кадро да предупреди грипу, доказали су многобројни опити лекарских капацитета а то потврђују и многобројне публикације у познатим медицинским часописима. Дејство кинина за сузбијање грознице још одавно је учинило у овоме дрогу преко потребном у тропским крајевима, где се она даје ради сузбијања изазивача тропске грознице (мала-

рије). На сличан начин дејствује ово лековито и предупредливо средство и на бациле грипе тиме што их у самоме телу уништава. Свакако да би на организам повољно дејствовао треба га узети у потребној количини.

Кинин је незаменљив народни лек и одиста заслужује да се са њим упознају народне масе да би се отклонили велики губитци народних снага и народне омовине.

Немци ће се одрећи чаја, каве, какаоа и дувана!

Немачки лист „Ди Цукунфт“ доноси у свом најновијем броју ову занимљиву и, за данашње немачке прилике, карактеристичну вест:

„По идлогу канцелара и вође Рајха, г. Адолфа Хитлера, влада је недавно упутила апел свима грађанима Трећег Рајха да се у будуће што више уздржавају или сасвим одрекну уживања чаја, каве, какаоа и дувана, јер сва та средства шкоде много здрављу и доприносе рушењу народног здравља у највећој мери“.

Већ раније, Немци су се драговољно одрекли употребе краљевог бутера, заменивши га маргарином (вештачким бутером). Сад ће се, сасвим сигурно, стотине хиљада фанатичних Немаца одрећи и наведених средстава за уживање. Мало је неразумљиво, зашто се чај и ка-

као забрањују немачким држављанима, кад је позната чињеница да су чај и какао хранљиве намирнице, које јачају, загревају и одлично хране човека. Дуван и кава, нема сумње, штетни су по човечје здравље, али само кад се узимају у претераним количинама.

А зашто се Немцима не забрани у исто време и потрошња алкохолних пића? Познато је, да су Немци највећи потрошачи пива на свету. У Рајху годишње оболелају десетина хиљада Немаца од дебљања срца и других болести тог важног човечјег органа и многи умиру услед тога пре времена. Те болести већином изазива прекомерна потрошња пива.

Зашто се и пиво не забрани немачким грађанима, кад се већ тако строго пази на њихово здравље?..

Промене у уредништву „Млади Север“ и Омладинског народног универзитета

Уредништво „Новог Сада“ обавештено је недавно о персоналним променама у уређивачком одбору „Младог севера“ и Омладинског народног универзитета, које су изазване размиможљењем између појединих функционера тог симпатичног омладинског покрета, који је много обећавао. Стара српска песлога се опет појавила и ми са жаљењем констатујемо, да ова дисхармонија међу нашим најкултурнијим омладинцима веће донети никакве користи идеји, за коју су се они тако искрено и са љубављу до сада борили.

На заједничкој конференцији чланова уређивачког одбора „Младог севера“ и Омладинског народног универзитета, дошло је до размиможљења у погледу правца и начела рада између

председника, г. Глигорија Бугарског-Златића и једне групе чланова. Поводом овог размиможљења, иступили су из чланства Омладинског народног универзитета и „Младог севера“ гг. Ненад М. Јовановић, благајник Омладинског нар. универзитета и власник „Младог севера“, Ђура И. Игњатовић, главни уредник „Младог севера“ и члан заменик саветодавног одбора Омладинског народног универзитета, Иван Ст. Гавриловић, редактор публикација Омладинског народног универзитета и члан уређивачког одбора „Младог севера“ и Далибор М. Јовановић, члан Омладинског народног универзитета. Ово иступање истакнутих чланова ОНУ изазвало је оправдано изненађење у редовима омладинаца.

Модерно доба и подизање нових манастира код нас

Једна карактеристична појава

Ми данас живимо, доста, у чудном добу. То доба се може слободно назвати „хипермодерним нервозним, па и сулудим добом“, јер се трка и нервова људи данашњице достигле своју кулминацију, па прети опасност нама свима да пођемо путем дегенерације и моралног и телесног пропадања.

У том модерном добу, све мањи је број људи који обраћају пажњу на душевност, а све више има таквих који сав живот свој посвећују искључиво материјалним, еротичним уживањима, не марећи ни за уметност ни за књижевност, не-

мајући нимало смисла за племените, узвишене и лепе идеале, у којима раније наше генерације нису оскудевале.

И баш у том нервозном, хипермодерном добу, јавља се нешто карактеристично, нешто у што први мах не можемо да верујемо, јер се никако не слаже са данашњим духом и претерано нервозним темпом времена.

Један престовички лист је пре два дана изнео занимљиву вест, да су у близини Пожаревца подигао један нов женски манастир. Многе жене, па чак и неинтелигентне, живо се ин-

тересују за манастирски живот и много млађе девојке и жене желе да се посвете монашком животу. Како исти лист сазнаје, ускоро ће се у пожаревачком срезу подићи још један велики, православни женски манастир. Број кандидаткиња за калуђерица је велики, каже се.

И ми смо са своје стране обавештени, да се и међу мушкарцима данас показује живље интересовање и осећање потребе за посвећивање смерном, побожном калуђерском начину живота. Недавно је један бивши активни београдски новинар, млад човек, увео калуђерску одећу и постао калуђер. Досадио му живот у модерној, нервозној и моденој средини и повукао се човек у манастирску тишину, тражећи утехе и душевног мира од Господа.

Чујемо, да се и у другим нашим манастирима у већем броју пријављују млађи и старији људи које желе да постану испосници и богоугодни људи, посветивши се молитви, а не марећи за спољни, варљиви живот са лажним блеском и привременом привлачношћу.

Појава, која је карактеристична и о којој би филозофи и психолози, као и сви остали интелектуалци, могли мало дубље да размисле.

Змије по веома умереној цени

Велики лондонски зверњак, а коме човек може да види све могуће звери и животиње које постоје на земљиној кугли, угинула је пре извесног времена змија звечарка, услед старачке немощности. Управа зверњачка се обратила зверњачку у Филаделфији и замолила да јој се пошаље једна млађа звечарка у Лондон. Управник филаделфиског зверњачка, који је неки доброћудан и даревљив човек, послао је лондонском колеги 104 звечарке одједном.

И сада директор одељења лондонског зверњачка за пузавце Едвард Буленџер преко огласа нуди публици звечарке — по веома умереној цени. До сада се још није нашао ни један купац за 103 змије, које су веома опасне.

* Не заборавите, да књижара „Славија“ има све савремене књиге. Нови Сад, Пашићева и Краља Петра I. улица

Добро чишћено одело је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Кр. Петра II. 4
Чисти суво ваше одело

Писма и рукописе, који се одnose на уредништво „Нови Сад“, треба слаати на адресу: Нови Сад, поштански факс 14.